

Voldsomt energiforbrug er kinesisk akilleshæl

Børsen den 21 juni 2017

Der tales meget om Kina i disse år, og hvordan det er ved at blive "hele verdens fabrik". Afhængig af, hvem man taler med, er Kina enten en alvorlig økonomisk trussel eller et væld af muligheder. Uanset hvordan man ser Kina, hænger ens syn dog på, at landet faktisk udvikler sig hurtigt og kan blive ved med det. Meget peger nu på, at det bestemt ikke er sandsynligt.

Flere økonomer har på det seneste peget på et særligt kendetegn ved den kinesiske økonomi: Dens voldsomme energiforbrug. For at producere varer og service, der er 1000 dollar værd, bruger Kina energi, der svarer til knap 190 kg olie.

Mens tallet i sig selv næppe giver mening, er sammenligninger med andre "emerging economies" slående. Kina bruger således dobbelt så meget energi på at producere varer som f.eks. Brasilien og Indonesien, og hele 2,8 gange mere end Danmark. Den energi, kinesiske producenter bruger, kommer endda i overvejende grad fra gammeldags kulkraft. Landet udleder således 4,3 gange så meget CO2 pr. 1000 dollar som Danmark og Brasilien, og omtrent tre gange mere end Indonesien og Chile.

Den meget lave grad af energieffektivitet i den kinesiske økonomi er en refleksion af Kinas særlige vækstmønster. Landets økonomiske ekspansion de seneste årtier har primært været drevet af mobilisering af flere ressourcer. Folk er flyttet fra skjult arbejdsløshed på landet ind til byerne, der er investeret gigantiske summer i nye fabrikker og nyt udstyr, og staten har udbygget infrastrukturen massivt.

Men vækst, der på den måde er baseret på, at man propper flere ressourcer ind i produktionen, har en naturlig grænse, hvor flere ressourcer ikke giver mere velstand. Det grundlæggende spørgsmål er derfor, hvilken normalsituation et land ender i, når en længere periode med høj vækst slutter. Det uforholdsmæssige energiforbrug afslører, hvor uproduktiv og forurenende, den kinesiske normalsituation sandsynligvis er.

En penibel detalje i disse tal er, at de alle hviler på officiel kinesisk statistik, som der er mange grunde til at være stærkt kritisk overfor. Man bør derfor betragte de officielle tal på energiintensitet som en slags minimumsgæt og huske, at de faktiske tal - hvis enten bnp er overvurderet eller energiforbruget underrapporteret - er væsentligt større. Jo mere, man kan stille spørgsmål ved officiel kinesisk statistisk, jo værre må man regne med, at energisituationen er.

Kina minder dermed i særlig grad om Sovjetunionen i 50'erne. Mens vestlige politikere og kommentatorer så Sovjet som en økonomisk trussel, og selv nobelprisvindere troede, at landet snart indhentede Vesteuropa, så enkelte økonomer sandheden bag historierne. Sovjets tilsyneladende vækst blev drevet af et enormt ressourceforbrug, der lå skjult i den officielle statistik. Det endte brat og destruktivt, og Kina er på vej ned ad den samme vej.

Christian Bjørnskov